

Jan Meijering

Beeldend kunstenaar/docent

23 juli 2016 op LinkedIn

Jan Meijering begeleidt een groepje amateurschilders dat is ontstaan in centrum voor kunsteducatie De Mariënborg. Nu staat dit groepje onder de naam Lokaal9 op eigen benen en heeft voorlopig als vrijplaats, broedplaats en vooral werkplaats een atelier in de Coehoornkazerne in Klarendal. Lokaal9 exposeert amateurschilderkunst in de openbare ruimte en de cafés van Arnhem, uit betrokkenheid met de eigen woonstad. Daarom meldde de groep zich een half jaar voor de opening van Sonsbeek'16 in het ruruhuis in het centrum van Arnhem. Lokaal9 deed mee met een aantal activiteiten in het ruruhuis en organiseert in het randprogramma een tentoonstelling met grote werkstukken in Stadstuin Kweekland aan de Dalweg, dichtbij park Sonsbeek. Het uitgangspunt van Lokaal9 is net als die van ruangrupa: persoonlijke verhalen van mensen.

Kunst die plaatsvindt

Interview met Reinaart Vanhoe, een van de curatoren van Sonsbeek'16, verantwoordelijk voor het ruruhuis. Gehouden in het ruruhuis in bezoekerscentrum Molenplaats op 15 juli, bijna halverwege Sonsbeek'16.

Jan Meijering

JM Wat is jouw verhaal, hoe kom je als Belgische man bij de Indonesische ruangrupa?

RV Met enig fortuin was ik in 2000 uitgenodigd om een project te doen van tweeënhalve week. Ik ga naar Indonesië, dat is *once in a life time*, dacht ik.

Het was zó genereus, en traag en snel tegelijkertijd en vriendschappelijk dat ik dacht: ooooooh dat zijn dingen die ik mis en waar ik ook voor sta. In 2004 had ik genoeg geld gespaard om voor tweeënhalve maand te gaan. Ik ging rondhangen, praten, lezen, meedoen. Het was super intensief en prettig.

JM Je miste iets... welk inzicht heb je toen opgedaan bij ruangrupa?

RV De manier van werken. De openheid, het niet oordelen. Vanuit het gesprek dingen laten ontstaan. Iedereen neemt deel en hoort er bij. Smaak opgeven, je kan je eigen smaak opgeven voor andere dingen. Soms maak je werk en soms assisteer je andere mensen. In Europa bedenken we dingen conceptueel en hun bedenken dingen vanuit wat al aanwezig is, op een positieve manier. Het begint met oppervlakkigheid, merkte ik daar. Ik heb er heel veel geleerd over wat ik eigenlijk belangrijk vind in beeldende kunst, hoe beeldende kunst plaatsvindt. En ook heb ik mijn eigen strengheid leren opgeven.

JM Waarin was je te streng?

RV Op kwaliteit, een soort van kwaliteit. Dat is deels belangrijk, maar niet grotendeels. Er is genoeg goede en mooie kunst. Kunst zoals we het nu kennen, is volgens mij onzinnig omdat die zich afsluit voor een hoop bewegingen in de wereld. We hebben nog het idee van kunstenaars als avant-garde, maar we hobbelen hopeloos achteraan. Heel veel mensen die met avant-garde bezig zijn, zijn veel verder dan kunstenaars.

JM Wat hebben we dan nog aan die kunst?

RV Kunst kan veranderingen zonder uitleg inzichtelijk maken en het gesprek op gang houden. Je kunt zeggen: we moeten de samenleving zo- en-zo inrichten naar de toekomst, maar er zijn altijd andere mogelijkheden. Die moeten we als kunstenaars in zicht houden.

Veel beter kan ik het niet zeggen.

JM Heb je Jan Hoet gekend?[1]

RV Niet persoonlijk. Als kind ben ik wel op de *Chambre d'Amis* geweest. Dat soort kunst bedrijven heeft me flink beïnvloed omdat het heel gewoon was om kunst op straat te zien, in een park of tussen andere dingen door. Kunst als essentieel onderdeel, dat ervaren ik bij ruangrupa ook. Kunst als iets wat aanwezig is en waarmee je aan de slag gaat. Ruangrupa werkt met wat gegeven is. Ook in Arnhem wordt geprogrammeerd vanuit de mensen die hier al zijn. Niet wat belangrijk is in de kunst op het park te leggen.

JM Hoe ging ruangrupa van internationaal naar lokaal? Heeft ruangrupa gesolliciteerd voor Sonsbeek'16?

RV Nee. Er is een internationale jury samengesteld die vier curatoren geselecteerd heeft, waaruit ruangrupa gekozen is. Lokaal is dan gewoon 'hoi' zeggen.

JM Wat is daarin de rol van het ruruhuis?

RV We zitten daar, een tafel, koffie, een persoonlijk gesprek. Het begint met mensen die dingen uitwisselen. De voeling met de stad en de mensen is het startpunt van het programmeren. Ruangrupa is een collectief maar het individu is belangrijk. Als het individu zich ontwikkelt, wordt de groep sterker. Je hebt in Sonsbeek'16 individuele kustenaars staan maar die vormen wel een collectiviteit.

Voor mij is het ruruhuis een open oord. Wat energie geeft moet je extra aandacht geven.

JM Ruangrupa doet 'onderzoek' in Arnhem, maar het gaat om persoonlijke verhalen?

RV Je trekt op onderzoek, je bent nieuwsgierig, dat is heel eenvoudig. Met Indra en Lokaal9 in de kelder van het ruruhuis was het super tof. Wat is jullie verhaal? Waarom zijn jullie hier? Hoe vormen zich jullie dingen? Indra is een echte goede mensen-man.

Ook bij de *mappings*, boven in het ruruhuis, ging het niet om een gedegen wetenschappelijk onderzoek. Het is gewoon speculeren, hoe is de stad?

JM Is het verschil tussen amateurkunst en professionele kunst niet zo belangrijk voor jou?

RV In eerste instantie niet. Er is een groep mensen die dingen openbreken, waaronder kunstenaars, of die nu professioneel of amateur zijn, is niet eens zo belangrijk. Het gaat over mensen en wat je bij elkaar teweeg kunt brengen. Bij Lokaal9 gaf een aantal mensen duidelijk aan: het gaat niet om de kunst maar om mezelf te ontwikkelen. De wensen en ambities liggen ergens anders. Het verschil tussen de internationale kunstenaars die aan Sonsbeek'16 deelnemen en Lokaal9 is niet zo heel relevant.

JM Heb je tips voor Lokaal9?

RV Ik heb het gevoel dat het klopt zoals ze bezig zijn. Het gaat er om uitdaging te vinden als je het gevoel hebt dat dat er weer in moet. Jullie zouden een eigen stadtentoonstelling kunnen maken, met alle connecties die je hebt. Je toont een stuk Arnhem, dat zou een mooie uitdaging kunnen zijn.

JM Ben je tevreden met Sonsbeek'16?

RV Ik stel me dienstbaar op. Ik werk samen met ruangrupa en probeer het te laten landen zoals hun het in hun hoofd hebben. Ik ben heel blij dat er een goede pers is, dat helpt mensen om dingen te bekijken. Het helpt ook dat het zich niet macho profileert als een goede kunsttentoonstelling maar dat het zichzelf beschikbaar stelt. Goede pers helpt dat te ontwikkelen, daar ben ik heel blij mee.

JM Hoe bevalt Arnhem?

RV Arnhem is een luxueuze stad met veel initiatieven, veel ruimte, water, heuvels, goede

lucht. Maar... ik snap de negativiteit of weerbarstigheid of twijfel niet die zo pregnant aanwezig is. Er is weerstand terwijl er hier heel veel hebt wat super is. Als iedereen zijn eilandje en argwaan verlaat, heb je een super goede stad. Arnhem is een stad van: het moet kwalitatief goed zijn, het moet wel waarde hebben, goed zijn voor de buitenwereld. Dat is wat het ruruhuis ook een beetje tegenhoudt. We worden niet serieus genomen omdat het er een beetje rommelig uitziet. Er is een kant van Arnhem die niet belicht wordt en die wel belangrijk is in de samenleving. Steeds meer mensen in Arnhem zijn van buitenlandse komaf. Waarschijnlijk zitten die mensen ook niet in Lokaal9. De samenleving verandert en daar moet je iets mee. Dat hebben we met Sonsbeek'16 in het ruruhuis te weinig aan kunnen kaarten. De mensen in Arnhem die altijd kwaliteit willen zijn niet open. 'Kom maar binnen' of 'ik wil je helpen' is niet op basis van gelijkwaardigheid. Daar ligt ook een uitdaging voor de mensen van Lokaal9. Geen polemieken of polarisering in voor of tegen, maar in gesprek gaan.

[1] Jan Hoet (1936-2014) was een Belgische curator die o.a. Sonsbeek 2001 organiseerde.